Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (sedmo vijeće)

14. prosinca 2017.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u građanskim stvarima – Uredba (EZ) br. 805/2004 – Područje primjene – Europski nalog za izvršenje za nesporne tražbine – Nalozi za izvršenje koji se mogu potvrditi kao europski nalog za izvršenje – Odluka o iznosu troškova sadržana u presudi koja se ne odnosi na nespornu tražbinu – Isključenost”

U predmetu C-66/17,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu (Općinski sud Poznań-Grunwald i Jeżyce sa sjedištem u Poznańu, Poljska), odlukom od 31. siječnja 2017., koju je Sud zaprimio 7. veljače 2017., u postupku

Grzegorz Chudaś,

Irena Chudaś

protiv

DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft,

SUD (sedmo vijeće),

u sastavu: A. Rosas, predsjednik vijeća, C. Toader (izvjestitelj) i A. Prechal, suci,

nezavisni odvjetnik: Y. Bot,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za poljsku vladu, B. Majczyna, u svojstvu agenta,

– za Europsku komisiju, M. Wilderspin i A. Stobiecka-Kuik, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: poljski

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 4. točke 1. i članka 7. Uredbe (EZ) br. 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o uvođenju europskog naloga za izvršenje za nesporne tražbine (SL 2004., L 143, str. 15.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 172.).

2 Zahtjev je podnesen u okviru spora između, s jedne strane, Grzegorza Chudaśa i Irene Chudaś te, s druge strane, društva DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft u vezi sa zahtjevom za potvrđivanje kao europskog naloga izvršive odluke o iznosu troškova postupka sadržane u presudi koja se ne odnosi na nespornu tražbinu.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 U skladu s uvodnim izjavama 4. do 7. Uredbe br. 805/2004:

„(4) Vijeće je 30. studenoga [2000.] usvojilo program mjera za provedbu načela uzajamnog priznavanja sudskih odluka donesenih u građanskim i trgovačkim stvarima [SL 2001., C 12, str. 1.]. Ovaj program u svojoj prvoj fazi uključuje ukidanje delibacijskog postupka, tj. uvođenje europskog naloga za izvršenje za nesporne tražbine.

(5) Pojam ‚nesporna tražbina' trebao bi obuhvatiti sve situacije u kojima je vjerovnik, ako je dokazano da dužnik nije osporavao vrstu ili visinu novčane tražbine, dobio sudsku odluku protiv dužnika ili izvršivu ispravu u kojoj se tražio izričit dužnikov pristanak, bez obzira radilo se o sudskoj nagodbi ili o autentičnoj ispravi.

(6) Izostanak prigovora dužnika, u skladu s odredbama članka 3. stavka 1. točke (b), može biti u obliku izostanka s ročišta ili izostanka odgovora na poziv suda da se pisanim putem očituje namjerava li se očitovati pred sudom.

(7) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati na sudske odluke, sudske nagodbe i autentične isprave o nespornim tražbinama te na odluke donesene nakon ispitivanja sudskih odluka, sudskih nagodbi i autentičnih isprava koje su potvrđene kao europski nalog za izvršenje."

4 Članak 2. Uredbe, naslovljen „Područje primjene", u stavku 1. propisuje:

„Ova se Uredba primjenjuje u građanskim i trgovačkim stvarima, bez obzira na vrstu suda. Ne odnosi se na porezne, carinske ili administrativne stvari niti na odgovornost države za postupanje ili nepostupanje pri izvršavanju državne vlasti (*acta iure imperii*)."

5 Članak 3. spomenute uredbe, naslovljen „Izvršive isprave koje mogu biti potvrđene kao europski nalog za izvršenje", u stavku 1. točki (b) određuje:

„Ova se Uredba primjenjuje na sudske odluke, sudske nagodbe i autentične isprave koje se odnose na nesporne tražbine.

Tražbina se smatra nespornom ako:

[…]

(b) dužnik nikada nije osporio tražbinu, u skladu s odgovarajućim postupovnim pravilima, prema pravu države članice podrijetla, u tijeku sudskog postupka; […]”

6 U članku 4. iste uredbe propisuje se:

„U smislu ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. ‚sudska odluka’ znači svaku sudsku odluku koju donosi sud države članice, bez obzira na njen naziv, uključujući dekret, nalog, odluku ili rješenje o izvršenju, te izračun troškova ili izdataka koje utvrđuje službenik suda;

2. ‚tražbina’ znači zahtjev za isplatu određenog novčanog iznosa koji je dospio ili za koji se datum dospijeća navodi u sudskoj odluci, sudskoj nagodbi ili u autentičnoj ispravi;

[…]”

7 Članak 6. Uredbe br. 805/2004, naslovljen „Uvjeti za potvrđivanje europskog naloga za izvršenje”, u stavku 1. točki (a) određuje:

„1. Sudska odluka o nespornoj tražbini, donesena u državi članici, potvrđuje se kao europski nalog za izvršenje na prijedlog za potvrđivanje, upućen u bilo koje doba sudu podrijetla, ako:

(a) je sudska odluka izvršiva u državi članici podrijetla”.

8 Članak 7. te uredbe, naslovljen „Troškovi povezani sa sudskim postupkom”, glasi:

„Ako sudska odluka uključuje izvršivu odluku o iznosu troškova povezanih sa sudskim postupkom, uključujući i kamate, potvrđuje se kao europski nalog za izvršenje i s obzirom na troškove, osim ako je dužnik posebno osporio svoju obvezu podmirivanja takvih troškova tijekom sudskog postupka, u skladu s pravom države članice podrijetla.”

9 U skladu s člankom 16. spomenute uredbe, naslovljenim „Dostava pravodobne obavijesti dužniku o tražbini”:

„Kako bi se osiguralo da dužnik dobije pravodobnu obavijest o tražbini, podnesak na temelju kojeg se pokreće postupak ili ekvivalentno pismeno mora sadržavati sljedeće:

[…]

(b) iznos tražbine;

[…]”

10 Članak 27. Uredbe br. 805/2004, naslovljen „Odnos prema Uredbi (EZ) br. 44/2001”, koji je dio poglavlja VII. te uredbe, naslovljenog „Odnos prema drugim instrumentima zajednice”, određuje:

„Ova Uredba ne utječe na mogućnost traženja priznavanja i izvršenja, u skladu s Uredbom [Vijeća] (EZ) br. 44/2001 [od 22. prosinca 2000. o sudskoj nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2001., L 12, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.)], sudske odluke, sudske nagodbe ili autentične isprave o nespornim tražbinama.”

Poljsko pravo

11 U skladu s člankom 189. ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (Zakon o građanskom postupku) od 17. studenoga 1964. (Dz. U. br. 43, pozicija 296), kako je izmijenjen (konsolidirana verzija Dz. U. iz 2016., pozicija 1822) (u daljnjem tekstu: ZGP), pojedinac može podnijeti sudu zahtjev za utvrđenje postojanja pravnog odnosa ili prava, pod uvjetom da ima pravni interes za to.

12 Prema članku 108. stavku 1. ZGP-a, u svakoj odluci kojom se završava postupak odlučuje se o troškovima.

13 U skladu s člancima 339. i 340. ZGP-a, presuda u odsutnosti donosi se kada tuženik nije bio prisutan na raspravi i nije iznio usmena ili pisana očitovanja. Članak 343. ZGP-a propisuje da se presuda u odsutnosti po službenoj dužnosti dostavlja objema strankama, zajedno s uputom o pravnim lijekovima koji su im dostupni. Prema članku 344. stavku 1. ZGP-a, tuženik protiv kojeg je donesena presuda u odsutnosti može podnijeti prigovor u roku od dva tjedna od dana dostave presude. U skladu s člankom 394. stavkom 1. točkom 9. i člankom 394. stavkom 2. ZGP-a, stranka može, ako nije podnijela žalbu u pogledu merituma, u roku od tjedan dana podnijeti pritužbu protiv odluke prvostupanjskog suda o naknadi troškova i njihovu snošenju.

14 Iz sadržaja članka 795.[1] ZGP-a proizlazi da sud koji je donio presudu na zahtjev vjerovnika mora izdati potvrdu europskog naloga za izvršenje ako ta odluka ispunjava uvjete određene Uredbom br. 805/2004.

Glavni postupak i prethodno pitanje

15 Budući da su G. i I. Chudaś (Općinski sud Poznań-Grunwald i Jeżyce, sa sjedištem u Poznańu, Poljska) podnijeli zahtjev za utvrđenje stjecanja prava vlasništva na motornom vozilu, taj sud pozvao je društvo DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft, sa sjedištem u Oberurselu (Njemačka), da intervenira u postupak kao tuženik.

16 Dana 30. ožujka 2016. primjerak akta kojim se pokreće postupak, zajedno s prijevodom na njemački jezik, i poziv na raspravu od 18. svibnja 2016. dostavljeni su poštom društvu DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft, pri čemu je potonje moglo podnijeti svoja očitovanja u roku od 30 dana. To društvo nije podnijelo očitovanja i nije bilo prisutno na raspravi.

17 U tim je okolnostima Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu (Općinski sud Poznań-Grunwald i Jeżyce, sa sjedištem u Poznańu, Poljska) 18. svibnja 2016. donio presudu u odsutnosti kojom je utvrdio da su G. i I. Chudaś stekli pravo vlasništva na predmetnom motornom vozilu te je, posljedično, društvu DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft naloženo da im plati sudske troškove u iznosu od 3900 poljskih zlota (PLN) (oko 921 euro).

18 Dana 4. srpnja 2016. primjerak spomenute presude, preveden na njemački jezik, poštom je dostavljen društvu DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft, u prostore njegova sjedišta, uz uputu o mogućnosti podnošenja prigovora u roku od dva tjedna i mogućnosti podnošenja pritužbe u vezi s troškovima postupka u roku od tjedan dana.

19 Budući da društvo DA Deutsche Allgemeine Versicherung Aktiengesellschaft nije podnijelo žalbu protiv presude od 18. svibnja 2016., ona je postala pravomoćna 19. srpnja 2016.

20 Dana 11. listopada 2016. G. i I. Chudaś pokrenuli su glavni postupak u kojem su dio presude od 18. svibnja 2016. koji se odnosio na troškove postupka htjeli potvrditi kao europski nalog za izvršenje.

21 Sud koji je uputio zahtjev u biti ima dvojbe u vezi s time je li takav zahtjev obuhvaćen područjem primjene Uredbe br. 805/2004.

22 U tom pogledu ističe da bi iz doslovnog tumačenja članka 7. Uredbe br. 805/2004, osobito iz uporabe izraza „i”, moglo proizlaziti da se potvrda europskog naloga za izvršenje može izdati u pogledu troškova povezanih sa sudskim postupkom samo ako se odluka o meritumu odnosi na nespornu tražbinu i sama može biti potvrđena kao europski nalog za izvršenje.

23 Nasuprot tomu, sud koji je uputio zahtjev smatra da se ne može isključiti da teleološka analiza odredbi Uredbe br. 805/2004 dovodi do zaključka da odluke o troškovima postupka mogu predstavljati odluke koje se odnose na nesporne tražbine i stoga biti potvrđene kao europski nalog za izvršenje u skladu sa spomenutom uredbom.

24 U tim je okolnostima Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu (Općinski sud Poznań-Grunwald i Jeżyce, sa sjedištem u Poznańu, Poljska) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Treba li članak 4. točku 1. u vezi s člankom 7. Uredbe […] br. 805/2004 […] tumačiti na način da se odluka o naknadi troškova postupka koja je sadržana u presudi kojom se utvrđuje postojanje nekog prava može potvrditi kao europski nalog za izvršenje?”

O prethodnom pitanju

25 Sud koji je uputio zahtjev svojim pitanjem u biti pita treba li članak 4. točku 1. i članak 7. Uredbe br. 805/2004 tumačiti na način da se izvršiva odluka o iznosu troškova povezanih sa sudskim postupkom sadržana u presudi koja se ne odnosi na nespornu tražbinu može potvrditi kao europski nalog za izvršenje.

26 Sud koji je uputio zahtjev pita se je li zahtjev iz glavnog postupka obuhvaćen područjem primjene te uredbe s obzirom na to da se odluka čije potvrđivanje kao europskog naloga za izvršenje zahtijevaju G. i I. Chudaś odnosi samo na dio presude o troškovima postupka, a ta se presuda zbog svojeg glavnog predmeta, odnosno utvrđenja postojanja prava vlasništva, ne može izvršiti i nije obuhvaćena područjem primjene spomenute uredbe.

27 Materijalno područje primjene Uredbe br. 805/2004 proizlazi, među ostalim, iz odredbi članka 2. stavka 1. u vezi s člankom 3. stavkom 1. i člankom 4. točkom 2. te uredbe, u skladu s kojima se ona primjenjuje u građanskim i trgovačkim stvarima, na odluke, sudske nagodbe i autentične isprave koje se odnose na nesporne tražbine, pri čemu su potonje definirane kao zahtjev za isplatu određenog novčanog iznosa koji je dospio ili za koji se datum dospijeća navodi u tim odlukama, sudskim nagodbama ili autentičnim ispravama.

28 Kako bi se mogla potvrditi kao europski nalog za izvršenje sukladno članku 6. spomenute uredbe, odluka se mora odnositi na nespornu tražbinu i ispunjavati određene uvjete utvrđene u tom članku. Jedan od uvjeta za to potvrđivanje jest onaj iz stavka 1. točke (a) spomenutog članka, odnosno da je sudska odluka izvršiva u skladu s pravom države članice podrijetla.

29 Što se tiče troškova postupka, Uredba br. 805/2004 predviđa posebne odredbe. U skladu s njezinim člankom 7., ako sudska odluka uključuje izvršivu odluku o iznosu troškova povezanih sa sudskim postupkom, potvrđuje se kao europski nalog za izvršenje i s obzirom na te troškove, osim ako je dužnik posebno osporio svoju obvezu podmirivanja takvih troškova tijekom sudskog postupka, u skladu s pravom države članice podrijetla.

30 Iz teksta te odredbe proizlazi, kao što su to s pravom istaknule poljska vlada i Europska komisija, da se odluka o troškovima postupka ne smatra samostalnom odlukom u okviru Uredbe br. 805/2004 s obzirom na to da se ta uredba primjenjuje na takve troškove samo ako su akcesorno uključeni u glavnu

odluku. Naime, uporaba izraza „i” u članku 7. te uredbe upućuje na to da se „izvršivu odluku o iznosu troškova povezanih sa sudskim postupkom” potvrđuje kao europski nalog za izvršenje samo ako se glavna odluka odnosi, u skladu s ciljem spomenute uredbe, na nespornu tražbinu.

31 Odredbe članka 4. Uredbe br. 805/2004, naslovljenog „Definicije”, ne mogu dovesti u pitanje taj zaključak. U tom pogledu je točno, s jedne strane, da odredba članka 4. točke 1. te uredbe definira „sudsku odluku” na način da obuhvaća svaku sudsku odluku koju donosi sud države članice, uključujući među ostalim „izračun troškova ili izdataka koje utvrđuje službenik suda”. S druge strane, izvršiva odluka o iznosu troškova povezanih sa sudskim postupkom načelno je „tražbina” u smislu definicije tog pojma iz članka 4. točke 2. spomenute uredbe.

32 Međutim, kao što to proizlazi iz točke 29. ove presude, u skladu s posebnim odredbama o troškovima postupka iz članka 7. Uredbe br. 805/2004, odluka o iznosu takvih troškova ne može se potvrditi kao europski nalog za izvršenje neovisno o glavnoj odluci o nespornoj tražbini. Budući da je odluka o tim troškovima neodvojivo povezana s ishodom glavnog postupka, koji je jedini osnova za potvrđivanje odluke kao europskog naloga za izvršenje, definicije predviđene člankom 4. te uredbe ne mogu utjecati na samu njezinu primjenjivost.

33 Budući da se sud koji je uputio zahtjev pita bi li ciljevi Uredbe br. 805/2004 mogli dovesti do drukčijeg zaključka, valja podsjetiti da je glavni cilj tog akta, sukladno njegovu članku 1., uvođenje europskog naloga za izvršenje za nesporne tražbine, kako bi se omogućio, propisivanjem minimalnih normi, slobodni protok sudskih odluka, sudskih nagodbi i autentičnih isprava u svim državama članicama, bez ikakvih posrednih postupaka koje bi trebalo pokrenuti u državi članici izvršenja prije njegova priznavanja. Međutim, s obzirom na to da se uvjeti za primjenu pravila o odstupanju od zajedničkog sustava priznanja presuda uspostavljenog tom uredbom moraju usko tumačiti (vidjeti u tom smislu presudu od 15. ožujka 2012., G, C-292/10, EU:C:2012:142, t. 64.), taj cilj ne može dovesti u pitanje tumačenje područja primjene spomenute uredbe koje proizlazi iz teksta njezina članka 7.

34 U predmetnom slučaju iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da se tužba u glavnom postupku odnosila na zahtjev za utvrđenje postojanja prava na pokretnini, odnosno osobnom vozilu, a ne na nesporne tražbine. Budući da takav postupak nije obuhvaćen Uredbom br. 805/2004, ni odluka o iznosu troškova povezanih s tim postupkom ne može se potvrditi kao europski nalog za izvršenje na temelju te uredbe.

35 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 4. točku 1. i članak 7. Uredbe br. 805/2004 treba tumačiti na način da se izvršiva odluka o iznosu troškova povezanih sa sudskim postupkom sadržana u presudi koja se ne odnosi na nespornu tražbinu ne može potvrditi kao europski nalog za izvršenje.

Troškovi

36 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (sedmo vijeće) odlučuje:

Članak 4. točku 1. i članak 7. Uredbe (EZ) br. 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o uvođenju europskog naloga za izvršenje za nesporne tražbine treba tumačiti na način da se izvršiva odluka o iznosu troškova povezanih sa sudskim postupkom sadržana u presudi koja se ne odnosi na nespornu tražbinu ne može potvrditi kao europski nalog za izvršenje.

Potpisi